

Magdalena OLECHNOWICZ*

POŻYCZKI UDZIELANE ZA POMOCĄ ŚRODKÓW KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ

Celem niniejszego opracowania jest usystematyzowanie wiedzy na temat pożyczek udzielanych z wykorzystaniem SMS oraz portali internetowych. W niniejszym opracowaniu zostaną zaprezentowane zasady udzielania pożyczek tego typu i przedstawieni najwięksi przedstawiciele tej branży oraz ich produkty ze szczególnym uwzględnieniem firmy SMS Kredyt Sp. z o.o. Następnie będą omówione zasady udzielania pożyczek przez Internet. Szerzej zostanie przedstawiona tu firma Net Credit sp. z o.o. oraz jej oferta.

Słowa kluczowe: pożyczki SMS, pożyczki internetowe, zarządzanie ryzykiem

1. WPROWADZENIE

Coraz więcej konsumentów w Polsce stara się naśladować tryb życia obserwowany w krajach zachodnich o rozwiniętej gospodarce rynkowej. Wiąże się to jednak z nadmiernym zadłużaniem się. Popularność kredytów bankowych i pożyczek zaciąganych w prywatnych instytucjach finansowych ciągle wzrasta. Konsumentom doświadczeni na rynku usług finansowych zaczynają korzystać z nowych produktów i kanałów dystrybucji [1]. Ma to tę przyczynę, że kredyt w banku komercyjnym charakteryzuje się wprawdzie niskim oprocentowaniem, ale występują trudności w jego otrzymaniu. Długi jest również okres oczekiwania na decyzję o zdolności kredytowej konsumenta. W przypadku banków ważna jest historia kredytowa klienta i jego bieżące zadłużenie oraz informacje z biur informacji gospodarczych. Prywatne instytucje finansowe nie traktują tych wiadomości jako priorytetowych.

Wraz ze wzrostem zainteresowania kredytami bankowymi rośnie również zainteresowanie alternatywnymi sposobami pożyczania pieniędzy. Mimo że konsu-

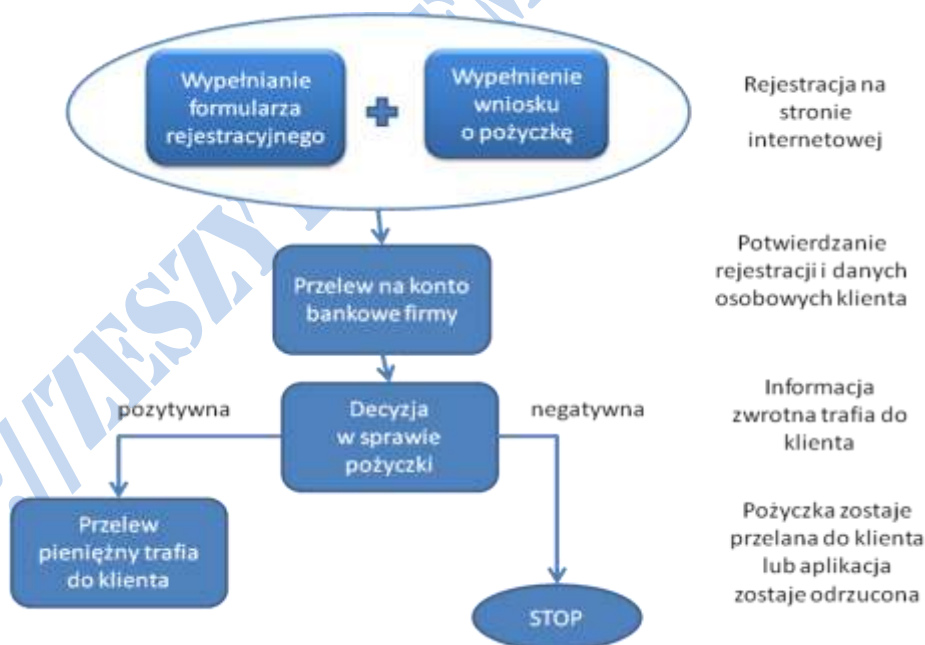
* Wydział Inżynierii Zarządzania Politechniki Poznańskiej.

menci ponoszą większe koszty kredytów, prognozuje się wzrost liczby pożyczek udzielanych przez prywatne instytucje finansowe.

Wzrost popularności środków komunikacji elektronicznej spowodował wykorzystanie ich również w działalności pożyczkowej i kredytowej. Jeszcze kilkanaście lat temu banki w Polsce miały w praktyce monopol na taką działalność. Obecnie konkurencja na rynku pożyczek dla osób fizycznych jest bardzo duża, co wymusza poszukiwanie dodatkowych kanałów dystrybucji. Dla klienta liczy się nie tylko szybkość uzyskania kredytu, ale również wygoda. Pożyczki udzielane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, takich jak wiadomość tekstowa SMS czy portal internetowy, cieszą się coraz większą popularnością.

2. POŻYCZKI SMS

Pożyczki SMS charakteryzują się bardzo szybkim przygotowaniem decyzji kredytowej, małymi formalnościami i dużymi kosztami spłaty. W przeciwieństwie do firm pożyczkowych w tym przypadku spłata jest jednorazowa i uiszcza się ją wraz z kosztem pożyczki. Nie ma możliwości spłaty ratalnej, ale niektóre firmy dają możliwość przedłużenia okresu spłaty. Wiąże się to jednak z dodatkową opłatą, uzależnioną od wielkości zobowiązania i terminu spłaty.

Rys. 1. Skrócony schemat udzielania pożyczek przez SMS
(oprac. własne na podstawie: [3, 9, 10, 12])

Wszystkie firmy, które oferują pożyczki SMS, działają na podobnej zasadzie. Pierwszym etapem jest rejestracja klienta na stronie internetowej i wypełnienie formularza rejestracyjnego oraz wniosku o kwotę pożyczki. W celu potwierdzenia zarówno rejestracji, jak i danych osobowych klient przesyła na konto bankowe firmy symboliczną kwotę, od 1 gr do 1 zł. W ciągu kilku godzin klient otrzymuje informację zwrotną SMS odnośnie do swojego wniosku o pożyczkę. W przypadku decyzji pozytywnej pieniądze automatycznie są przysyłane na podany przez klienta numer konta. Kolejną pożyczkę klient może otrzymać po spłacie poprzedniej. Większość firm nie wymaga już wtedy wypełniania wniosku. Wystarczy wysłanie wiadomości SMS o odpowiedniej treści z numeru telefonu podanego podczas rejestracji.

Do największych firm w Polsce, które oferują pożyczki SMS, należą np. SMS Kredyt Sp. z o.o., Via SMS PL Sp. z o.o., Regita Sp. z o.o. z ofertą sms365, Ferratum Poland Sp. z o.o. z ofertą Ekspres Kasa, Senda Sp. z o.o. z ofertą SohoCredit oraz OK Money Poland Sp. z o.o. Każda firma ustala własny czas trwania umowy oraz minimalną i maksymalną kwotę pożyczki. Różnice między nimi zaprezentowano w tabeli 1.

Tabela. 1. Ranking pożyczek udzielanych przez SMS
(oprac. własne na podstawie: [3, 9, 10, 12])

Warunki pożyczki	SMS Kredyt	Via SMS	SMS 365	Ekspres Kasa
Czas trwania umowy	15 dni 30 dni	1–30 dni	15 dni 30 dni	15 dni 30 dni 60 dni
Minimalna wysokość pożyczki	200 zł	100 zł	200 zł	100 zł
Maksymalna kwota pożyczki	3000 zł	1500 zł	2000 zł	2000 zł
Maksymalna kwota pierwszej pożyczki	200 zł – 600 zł	do 500 zł	200 zł, 310 zł, 620 zł	100 zł – 400 zł
Czas realizacji	kilka minut	15 min	kilka minut	w ciągu godziny
Oplata rejestracyjna	1 gr	1 gr	1 gr	1 gr
Minimalny wiek klienta	20 lat	20 lat	20 lat	powyżej 21 lat

W tabeli 1 porównano cztery firmy oferujące pożyczki SMS: SMS Kredyt, Via SMS, SMS 365 oraz Ekspres Kasa. Czas trwania umowy w ofercie każdej z nich jest prawie taki sam (15 lub 30 dni). Ekspres Kasa dodatkowo oferuje pożyczkę na 60 dni. Minimalna kwota pożyczki wynosi 100 zł (Via SMS oraz Ekspres Kasa)

lub – w dwóch pozostałych firmach – 200 zł. Maksymalna kwota pożyczki wynosi 1500 zł (Via SMS), 2000 zł (SMS 365 oraz Ekspres Kasa), lub 3000 zł (SMS Kredyt). Pierwsze pożyczki, jakie można zaciągnąć w tych firmach, są o wiele mniejsze. Do 400 zł zaproponuje nowemu klientowi Ekspres Kasa, maksymalnie 620 zł – SMS 365, 500 zł – Via SMS, do 600 zł – SMS Kredyt. Czas wypłaty pożyczki we wszystkich tych firmach wynosi z reguły kilka do kilkunastu minut, a opłata rejestracyjna wynosi 1 gr. Minimalny wiek klienta Ekspres Kasa ustaliła na „powyżej 21 lat”, a trzy pozostałe firmy na 20 lat.

Tabela 2. Porównanie pożyczek i ich kosztów (oprac. własne na podstawie: [3, 9, 10, 12])

Warunki pożyczki	SMS Kredyt	Via SMS	SMS 365	Ekspres Kasa
pożyczka 200 zł na 30 dni				
Kwota do zwrotu [zł]	263	240	250	279
Możliwość przedłużenia pożyczki	b.d.	tak; przedłużenie o 7 dni za 14 zł, o 14 dni za 27 zł, o 30 dni za 46 zł	tak; przedłużenie o 30 dni za 60zł	tak; brak szczegółowych danych
pożyczka 500 zł na 30 dni				
Kwota do zwrotu [zł]	647	600	brak pożyczki 500	665

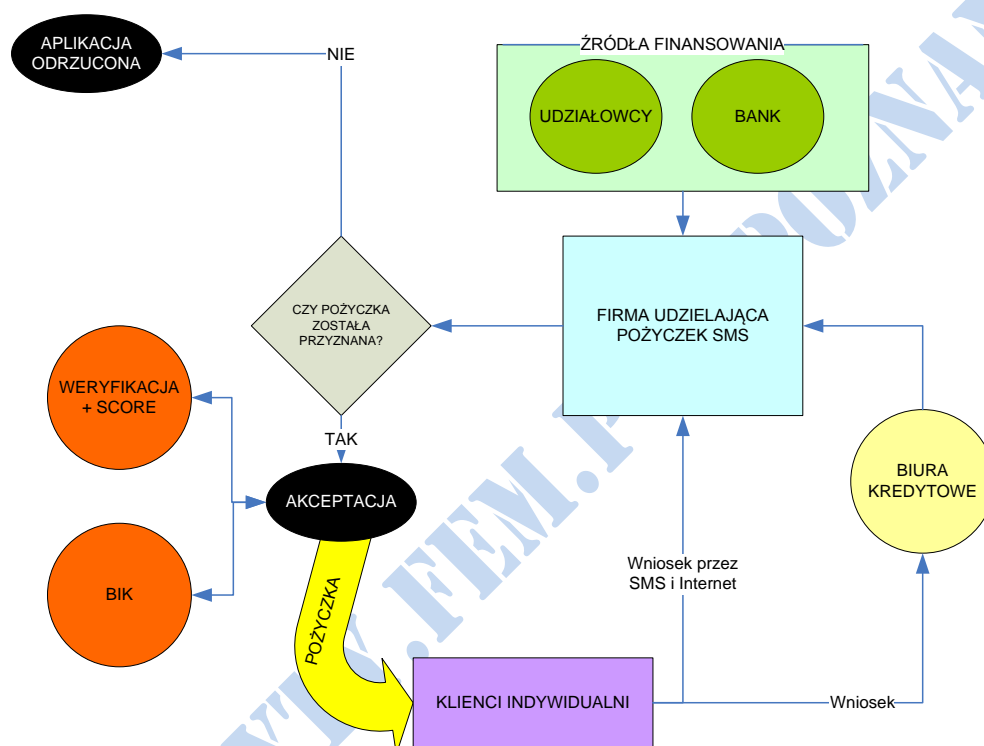
Pożyczka w kwocie 200 zł udzielona na 30 dni będzie najtańsza w Via SMS, tym bardziej że firma ta oferuje pierwszą pożyczkę z zerowym oprocentowaniem. Najdroższa jest pożyczka w firmie Ekspres Kasa, ponieważ klient, który pożyczył 200 zł, będzie musiał zwrócić 279 zł. Podobnie jest w przypadku pożyczki 500 zł na 30 dni. Najtańsza jest pożyczka w Via SMS, a najdroższa w Ekspres Kasie. Przy wyborze firmy klient może się również kierować możliwością przedłużenia terminu spłaty.

3. SMS KREDYT SP. Z O.O.

Jedną z największych i najpopularniejszych firm, które oferują pożyczki przez SMS, jest SMS Kredyt Sp. z o.o. Spółka powstała w połowie 2007 r. Na początku jej działalności dystrybucja opierała się na *call center* i Internecie. Dwa lata później nowym kanałem dystrybucji zostały biura kredytowe. W październiku 2010 r. podjęto decyzję o upublicznieniu spółki, a w lipcu 2011 r. SMS Kredyt Holding SA zadebiutował na New Connect [2].

Działalność operacyjna polega na udzielaniu osobom fizycznym pożyczek w kwocie do 3000 zł, jednak podstawowymi produktami są pożyczki do 800 zł na

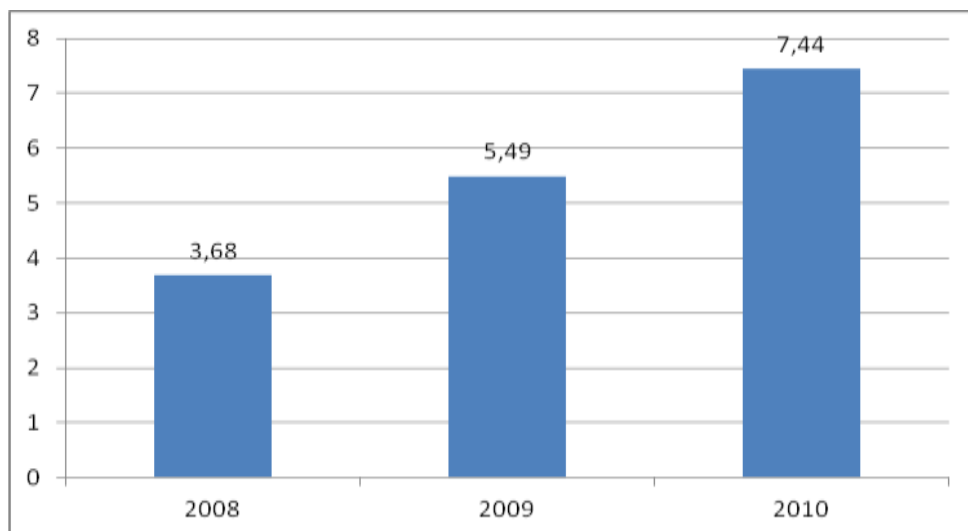
30 dni. Kontakt z klientami utrzymuje się za pomocą komunikatów SMS i strony internetowej oraz przez pośredników finansowych z terenu całej Polski. Proces udzielenia pożyczki nowemu klientowi trwa ok. 30 min, a w przypadku stałych klientów – kilka minut. Przy ocenie wiarygodności finansowej klientów spółka korzysta z systemu zarządzania ryzykiem [2].

Rys. 2. Skrócony model biznesowy spółki SMS Kredyt sp. z o.o.
(oprac. własne na podstawie: [6])

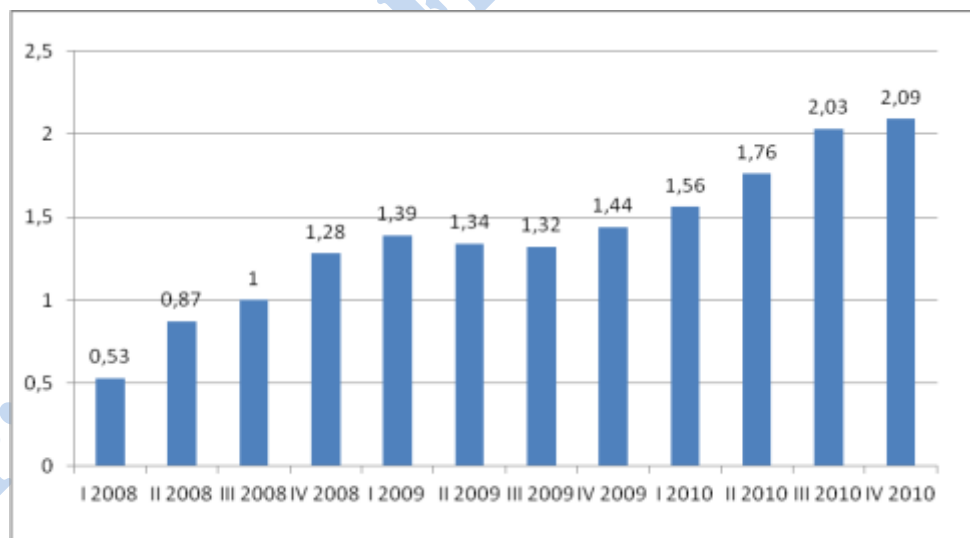
Podstawowymi źródłami finansowania firmy są udziałowcy oraz bank. Wnioski o pożyczki są składane z wykorzystaniem SMS i strony internetowej lub przez biura kredytowe. Kwoty pożyczek są przelewane na konto bankowe klienta. Osoby, które nie posiadają rachunków bankowych, mogą odebrać gotówkę w siedzibach instytucji współpracujących z SMS Kredyt. W celu spłaty pożyczki dokonuje się przelewu na indywidualne dla każdego klienta konto bankowe. Następnie klient otrzymuje komunikat SMS z informacją o dokonanej wpłacie [7].

SMS Kredyt to firma, która rozwija się bardzo dynamicznie, co przedstawiono na rys. 3.

Rys. 3. Kwoty pożyczek wypłaconych przez SMS Kredyt (w mln zł)
(oprac. własne na podstawie: [8])

W 2008 r. SMS Kredyt wypłacił pożyczki w kwocie 3,68 mln zł, w 2009 r. przeznaczył na to już 5,49 mln zł, a w 2010 r. 7,44 mln zł. Od 2008 do 2010 r., firma ponaddwukrotnie zwiększyła kwotę wypłaconych pożyczek.

Rys. 4. Kwoty pożyczek wypłaconych przez SMS Kredyt (w mln zł)
(oprac. własne na podstawie: [8])

Kwota pożyczek wypłaconych w pierwszym kwartale 2008 r. wynosiła ponad pół miliona złotych, a w trzecim kwartale tego samego roku już cały milion. Kwota ta ciągle rośnie. Zarówno w trzecim, jak i w czwartym kwartale 2010 r. przekroczyła 2 mln zł.

SMS Kredyt Sp. z o.o. odnotował w czerwcu 2012 r. rekordową wartość udzielonych pożyczek (ponad 2,2 mln zł). Wzrost sprzedaży w porównaniu do poprzedniego miesiąca przekroczył 6,6% [6].

Spółka sprawdza zdolność kredytową wszystkich swoich klientów. Analiza polega na [7]:

- sprawdzeniu przesłanych przez klienta dokumentów (dokument tożsamości i dokumenty potwierdzające dochody),
- weryfikacji prawdziwości informacji na temat zatrudnienia poprzez kontakt z pracodawcą,
- analizie budżetu klienta i relacji raty do dochodu,
- sprawdzeniu danych klienta w wewnętrznej bazie danych SMS Kredyt,
- sprawdzeniu danych klienta w bazie danych Biura Informacji Gospodarczej BIG InfoMonitor,
- ocenie prawdopodobieństwa niespłacenia na podstawie zgromadzonych informacji na temat klienta.

Pozytywna weryfikacja klienta skutkuje transferem środków na konto bankowe. W przypadku weryfikacji negatywnej, spowodowanej np. wykryciem zaległości w rejestrze dłużników BIG InfoMonitor, następuje odmowa udzielenia pożyczki.

Analiza Vintage jest w spółce podstawą pomiaru ryzyka. Jest to analiza dotycząca zachowania porównywalnych portfeli wierzytelności w kolejnych okresach po udzieleniu pożyczki i upływie terminu wymagalności. Narzędzie to jest stosowane po upływie terminu spłaty pożyczki. Daje ono możliwość szybkiej reakcji na opóźnienie w spłacie [7, 10].

W przypadku opóźnienia przekraczającego 30 dni od upływu terminu płatności korzysta się z wyspecjalizowanych podmiotów zajmujących się odzyskiwaniem należności. Sprawy klientów, którzy zwlekają ze spłatą powyżej 180 dni, są sprzedawane firmom zajmującym się ściąganiem wierzytelności lub są kierowane na drogę postępowania sądowego [7].

Według danych Spółki SMS Kredyt po wprowadzeniu systemu zarządzania ryzykiem zmniejszyło się ono od ponad 40% na początku działalności do 9% w czwartym kwartale 2009 r. i do tej pory utrzymuje się na poziomie 8–9% [7].

4. POŻYCZKI INTERNETOWE

Coraz większa dostępność Internetu powoduje wykorzystanie go przez niektóre firmy jako nowego kanału dystrybucji swoich produktów. Powstają też firmy, które oferują w tym nowym miejscu znane już produkty.

Pożyczki zaciągane przez Internet, podobnie jak pożyczki udzielane przez SMS, charakteryzują się bardzo szybką decyzją kredytową i małymi formalnościami. Ich oprocentowanie i koszty dodatkowe są jednak dużo większe niż w przypadku pożyczek bankowych. Kolejnym podobieństwem jest forma spłaty. Nie istnieje system ratalny. Pożyczoną sumę wraz z odsetkami i kosztami dodatkowymi oddaje się w całości we wcześniej uzgodnionym terminie.

Pierwszym etapem przy zaciąganiu pożyczki przez Internet jest rejestracja klienta na stronie internetowej. Klient jest zobowiązany do podania swoich danych osobowych i kontaktowych. Informacje te zostają porównane z danymi z baz informacji gospodarczej oraz danymi bankowymi. Kolejnym etapem jest dokonanie przez klienta przelewu weryfikacyjnego w kwocie od 1 gr do 5 zł. W ten sposób zostanie zarejestrowany rachunek bankowy, na który ma być wypłacona pożyczka, i zostaną potwierdzone dane osobowe klienta. Za pomocą poczty elektronicznej otrzyma on informację o decyzji firmy w sprawie wniosku.

Jedną z największych polskich firm oferujących pożyczki przez Internet jest Net Credit Sp. z o.o. Firma udziela bez zabezpieczeń i dokumentów pożyczek w kwotach od 150 zł do 2100 zł. Portal sprawdza jednak zobowiązania potencjalnych klientów w BIG, KRD i ERIF. Osoby, które mają zaległe raty i zostały wpisane na listę dłużników, tracą możliwość uzyskania pożyczki [5].

W przypadku trudności ze spłatą klient może ją odroczyć o 14 lub 30 dni, ale wiąże się to ze spłatą odsetek, składki ubezpieczeniowej i prowizji [5].

Tabela 3. Rodzaje pożyczek na okres 14 dni i ich oprocentowanie; Net Credit sp. z o.o. (oprac. własne na podstawie: [4])

Kwota pożyczki (zł)	Spłata kapitału pożyczki (zł)	Odsetki (zł)	Składka ubezpieczeniowa (zł)	Prowizja za udzielenie pożyczki (zł)	Suma do zwrotu (zł)
150	150,00	1,16	22,85	5,99	180,00
300	300,00	2,31	45,70	11,99	360,00
600	600,00	4,62	91,40	23,98	720,00
900	900,00	6,93	137,10	35,97	1080,00
1200	1200,00	9,24	182,80	47,96	1440,00
1500	1500,00	11,55	228,50	59,95	1800,00
1800	1800,00	13,86	274,19	71,95	2160,00
2100	2100,00	16,17	319,89	83,94	2520,00

Najmniejsza oferowana przez firmę pożyczka wynosi 150 zł, największa zaś – 2100 zł. Wraz ze wzrostem kwoty pożyczki następuje wzrost odsetek, składki ubezpieczeniowej oraz prowizji.

Tabela 4. Rodzaje pożyczek i ich oprocentowanie na okres 30 dni. Net Credit sp. z o.o. (oprac. własne na podstawie: [4]).

Kwota pożyczki (zł)	Splata kapitału pożyczki (zł)	Odsetki (zł)	Składka ubezpieczeniowa (zł)	Prowizja za udzielenie pożyczki (zł)	Suma do zwrotu (zł)
150	150,00	2,46	29,53	6,01	188,00
300	300,00	4,92	58,07	12,01	375,00
600	600,00	9,84	116,14	24,02	750,00
900	900,00	14,76	174,20	36,04	1125,00
1200	1200,00	19,68	232,27	48,05	1500,00
1500	1500,00	24,60	290,34	60,06	1875,00
1800	1800,00	29,52	348,41	72,07	2250,00
2100	2100,00	34,44	406,48	84,08	2625,00

W tabeli 4 przedstawiono kilka rodzajów pożyczek z oprocentowaniem na okres 30 dni, oferowanych przez Net Credit Sp. z o.o. W przypadku najmniejszej oferowanej pożyczki, czyli 150 zł, klient musi oddać 188 zł. Suma do zwrotu składa się ze spłaty kapitału pożyczki, odsetek, składki ubezpieczeniowej oraz prowizji za udzielenie pożyczki. Warto zauważyć, że prowizja za udzielenie pożyczki nie jest wartością stałą, lecz podobnie jak odsetki i składka ubezpieczeniowa, rośnie wraz ze wzrostem kwoty pożyczki. W przypadku największej oferowanej kwoty pożyczki (2100 zł) klient musi oddać 2625 zł.

Z porównania pożyczek oferowanych na 14 i 30 dni wynika, że tańsze dla konsumenta okazują się te pierwsze. W przypadku najmniejszej pożyczki (150 zł) po 14 dniach klient oddaje 180 zł, a po 30 dniach, 8 zł więcej, czyli 188 zł. W przypadku pożyczki największej (2100 zł) po 14 dniach klient ma do oddania 2520 zł, a po 30 dniach 105 zł więcej, czyli 2625 zł.

5. ZAKOŃCZENIE

Zapotrzebowanie na alternatywne źródła pożyczek ciągle rośnie. Zwiększa się również liczba oferujących je podmiotów. Większość firm systematycznie poszerza swoje oferty i wprowadza na rynek nowe produkty. Firmy, które do tej pory prowadziły tylko pożyczki przez Internet, wprowadzają pożyczki SMS i na odwrót. Daje to klientom możliwość wyboru korzystnej oferty, dostosowanej do indywidualnych potrzeb. Wraz ze wzrostem liczby usług oferowanych przez firmy pożyczkowe rośnie liczba ich klientów oraz zwiększają się kwoty wypłacanych pożyczek.

Pożyczki SMS oraz portale internetowe są dla klientów wygodniejsze, ponieważ klienci dostają pieniądze bez wychodzenia z domu, nie mając bezpośredniego kontaktu z firmą, która ich udziela. Pieniądze zostają przelane na podane przez

klienta konto bankowe. Tego typu pożyczki cechują się krótkim czasem oczekiwania na decyzję kredytową. Ponadto pieniądze są przekazywane za pomocą przelewów bankowych, klient otrzymuje więc je szybciej niż w przypadku zwykłej pożyczki przekazywanej do ręki za pośrednictwem agenta. Warto wspomnieć, że wiele firm oferuje możliwość przedłużenia terminu spłaty pożyczki, wiąże się to jednak z dodatkową opłatą.

Źródłem zaspokajania potrzeb konsumentów coraz częściej stają się nowoczesne produkty finansowe. Łatwość w ich uzyskaniu wywołuje jednak negatywne zjawisko nadmiernego zadłużania się. Życie na kredyt w Polsce ciągle zyskuje na popularności. Kredyty w bankach i innych instytucjach finansowych, w tym również pożyczki udzielane za pomocą SMS i przez Internet, stają się jednym z elementów postępowania w gospodarce rynkowej. Wartość udzielanych pożyczek ciągle wzrasta i nie przewiduje się zmiany tej sytuacji [1].

LITERATURA

- [1] Dąbrowska A., Zainteresowanie gospodarstw domowych produktami finansowymi w „Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów – Zeszyt Naukowy”, SGH w Warszawie, 2007, nr 76.
- [2] SMS Kredyt – materiały informacyjne (30.07.12).
- [3] www.ekspreskasa.pl (30.07.12).
- [4] www.netcredit.pl/netcredit-szybka-pozyczka (30.07.12).
- [5] www.netcredit.pl/pytania-odpowiedzi (30.07.12).
- [6] www.newconnect.info/wiadomosc_ze_spolki/sms_kredyt_holding_odnotowuje_wzrost_sprzedazy-1300f7 (30.07.12).
- [7] www.newconnect.pl/pub/dokumenty_informacyjne/SMS_KREDYT_DI.pdf (30.07.12).
- [8] www.sii.org.pl/static/img/004522/SMS_Kredyt_-_prezentacja.pdf (30.07.12).
- [9] www.smskredyt.pl (30.07.12).
- [10] www.sms365.pl (30.07.12).
- [11] www.statsoft.pl/czytelnia/artykuly/Ocena_modeli_skoringowych_w_SKOK_Stefczyka.pdf (30.07.12).
- [12] www.viasms.pl (30.07.12).

LOANS GRANTED WITH MEANS OF ELECTRONIC COMMUNICATIONS

S u m m a r y

The aim of the study is a regularisation of the knowledge about loans granted with SMS and web pages. The study presents standards that are obligatory to grant a loan with SMS and presents also the largest representatives of this trade and their products, especially the SMS Kredyt Sp. z o.o. company. The paper investigates also the rules of loans granted with the Internet and concentrates on the Net Credit Sp. z o.o. company and its offer.